

Český spotřebitel se v minulých desetiletích oddával nákupům potravin ve velkoplošných maloobchodních prodejnách zahraničních sítí různých řetězců, nyní se však zdá, že se jeho zájem navrací k individuálnějším formám nákupů a že se začíná zajímat také o kvalitu, původ a okolnosti vzniku potravin, které nakupuje.

Chováním spotřebitelů v této oblasti se zabývá obor potravinové geografie, který se zaměřuje na výrobu a spotřebu jídla od lokálního po globální měřítko. Právě z pohledu potravinové geografie je koncipována i tato publikace.

Alternativní potravinové sítě se začaly prosazovat v zahraničí jako reakce na globalizující se výrobu potravin a trh se zemědělskými komoditami. Zatímco v zahraničí už existuje řada forem nabídky potravin, u nás se některé etablovaly poměrně nedávno.

Kniha na základě konkrétních šetření podrobně prezentuje alternativní potravinové sítě v České republice - farmářské trhy, farmářské prodejny, bedýnková schémata, komunitní zemědělství, městské zahradničení a komunitní zahrady i Slow Food. Přináší také přehled produktových značek a hodnocení jejich funkčnosti jakožto indikátorů kvality či regionálnosti.

Odpovídá na otázku, čím jsou analyzovaná schémata alternativní, a upozorňuje na to, že existuje více úrovní „alternativy“, jejichž potenciál skutečně změnit současný zemědělsko-potravinový systém směrem k udržitelnějšímu modelu výroby a spotřeby je značně rozdílný.

www.karolinum.cz
ISBN 978-80-246-3307-7

9 788024 633077

Kč 250,-

OBSAH

Úvod	7
1. Teoretické zarámování studia alternativních potravinových sítí	
(Jana Spilková)	13
1.1 Paradigmatické členění geografie alternativních potravinových sítí	14
1.2 Výzkumná agenda alternativních potravinových sítí	16
1.3 Typologie alternativních potravinových sítí	21
Závěr	23
Literatura	24
2. Vývoj v oblasti českého maloobchodu a alternativních potravinových sítí od transformačního období 90. let minulého století až do současnosti	
(Jana Spilková)	29
2.1 Transformace maloobchodního sektoru a nákupního chování 1990–2010	30
2.2 Alternativní potravinové sítě a jejich zrod v Česku	33
Závěr	39
Literatura	40
3. Farmářské trhy: klasika v „alternativním“ hávu?	
(Jana Spilková, Marie Syrovátková)	43
3.1 Farmářské trhy se představují	44
3.2 Farmářské trhy v Praze	46
3.3 Farmářské trhy v ostatních českých městech	50
3.4 Vyhledky českých farmářských trhů do budoucnosti	55
Závěr	57
Literatura	58
4. Farmářské obchody: expanze nebo ztráta autenticity alternativních potravinových sítí? (Marie Syrovátková)	61
4.1 Okolnosti rozvoje farmářských obchodů v Česku	62
4.2 Český typ farmářského obchodu	64
4.3 Dodavatelé do farmářských obchodů	65
4.4 Lokální koncept v praxi českých farmářských obchodů	66
4.5 Konvencionalizace	68
4.6 Zákazníci	69
4.7 Srovnání farmářských trhů a farmářských obchodů	70
4.8 Budoucnost farmářských obchodů	72
Závěr	72
Literatura	74
5. Bedýnková schémata: z vidlí na vidličku, tentokrát přes bedničku	
(Jana Spilková, Miroslav Šifta)	77
5.1 Když se řekne „bedýnkování“	78
5.2 Bedýnky z pohledu farmáře	79

5.3 Zákazníci bedýnkových systémů	82
Závěr	86
Literatura	87
6. Komunitou podporované zemědělství: pro jídlo společně, lokálně a spravedlivě (Štěpán Strnadel, Jana Spilková)	89
6.1 Historický vývoj systémů komunitou podporovaného zemědělství: faktory formující rodící se alternativu	90
6.2 Principy komunitou podporovaného zemědělství	92
6.3 Organizační modely komunitou podporovaného zemědělství	93
6.4 Dopady komunitou podporovaného zemědělství: potenciál v širších souvislostech	95
6.5 Komunitou podporované zemědělství v Česku očima ekologických zemědělců ...	98
Závěr	107
Literatura	108
7. Městské zahradničení včera, dnes a zítra: zahrádkové kolonie, komunitní zahrady (Jana Spilková, Jiří Vágnér)	111
7.1 Historický vývoj zahrádkaření ve světě a v Česku	112
7.2 Pád a vzestup zahrádek v Praze?	116
7.3 Komunitní zahradničení v Praze	120
Závěr	123
Literatura	124
8. Slow Food aneb pomalá alternativa (Jana Spilková)	127
8.1 Slow Food ve světě	128
8.2 Slow Food v Česku	133
8.3 Další oblasti „pomalého“ života	137
Závěr	139
Literatura	140
9. Produktové značky: kdo značí, má za tři? (Jana Spilková, Dana Fialová)	143
9.1 Branding aneb schémata certifikace	144
9.2 Česká certifikační schémata	146
9.3 Značky očima jejich zákazníků i výrobců	151
9.4 Možnosti pro značky?	155
Závěr	157
Literatura	157
Závěrečné shrnutí	161
Seznam použitých zkratk	167
Literatura	169
Seznam tabulek a obrázků	183